

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

(Ρωμ., 6, 18-23)

06/07/2025

Οι οδυνηρές συνέπειες της αμαρτίας.

«Τα οφώνια της αμαρτίας θάνατος, το δε χάρισμα του Θεού ζωή αιώνιος¹»

Τα θεόπνευστα λόγια του Αποστόλου Παύλου προειδοποιούν τον χριστιανό και γενικά κάθε δημιουργήμα που έχει το ιδίωμα να είναι λογικό όν, δηλαδή τον άνθρωπο για τον κίνδυνο που διατρέχει, εάν δεν προφυλαχθεί να εμπλακεί στα δίκτυα της αμαρτίας. Για ποιο λόγο; Επειδή το αντίτιμο της αμαρτίας είναι ο θάνατος, ενώ η δωρεά του Θεού είναι η ζωή.

Κάθε φορά, όμως, που εξετάζεται το θέμα της αμαρτίας με αφορμή κάποιο ευαγγελικό ή αποστολικό ανάγνωσμα παρατηρείται από εμάς τους χριστιανούς μία δυσφορία. Εμείς οι άνθρωποι αποφεύγουμε να ακούσουμε με ευχαρίστηση ένα κήρυγμα ή μια ομιλία που έχει ως κεντρικό θέμα την “αμαρτία”. Το θεωρούμε αναχρονιστικό. Δεν αρμόζει, πιστεύουμε, στην εποχή μας, η οποία σύμφωνα με τα κριτήρια του κόσμου είναι προοδευτική να γίνεται λόγος περί της αμαρτίας. Η Εκκλησία όμως λειτουργεί ως θεραπευτήριο, όχι δικαστήριο των ψυχών. Δεν καταδικάζει για τα αμαρτήματα, αλλά παρέχει συγχώρηση των αμαρτημάτων, όπως μας αναφέρει ο Ιερός Χρυσόστομος², κηρύττει τον λόγο του Θεού που περιέχεται στην Αγία Γραφή, προφυλάσσει και ενδυναμώνει τον άνθρωπο να μην αστοχεί, να μην αμαρτάνει.

Ο Απόστολος Παύλος, ο οποίος στηρίζεται κυριολεκτικά στην εμπειρία της Εκκλησίας και μέσω της προσωπικής και βιωματικής του εμπειρίας, φωτίζεται από το Άγιο Πνεύμα, διακρίνοντας τον όγκο της αμαρτίας να κυλά σαν χιονοστιβάδα, να συνθλίβει και να συντρίβει τον άνθρωπο βιολογικά και πνευματικά³.

Αντίληψεις περί της αμαρτίας

Εάν θελήσουμε να εξετάσουμε συνοπτικά την ουσία της αμαρτίας θα διαπιστώσουμε ότι η αντίληψη του κόσμου περί της αμαρτίας είναι πολύ επιφανειακή και πολλές φορές και αδιάφορη. Οι άνθρωποι έχουμε πολλές φορές έχουμε την εντύπωση ότι η αμαρτία είναι μια νομική παράβαση ή μία ηθική αστοχία, που συνοδεύεται από κάποια συναίσθηση ενοχής. Ενώ αντίθετα η Εκκλησία θεωρεί την αμαρτία ως αυτονόμηση του ανθρώπου από το Θεό, κάνοντας μ’ αυτό τον τρόπο κακή χρήση του αυτεξουσίου του υποκύπτοντας στο γνωμικό του θέλημα όπως μας αναφέρει ο Όσιος Μάξιμος ο Ομολογητής⁴.

Ο άνθρωπος προτίθεται να κατακτήσει τη ζωή μόνος του έχοντας την εντύπωση ότι είναι αυτοκίνητος και όχι ετεροκίνητος, προσπαθεί να κατακτήσει την ευτυχία με τις δικές του δυνάμεις απομακρυνόμενος από τον Δημιουργό του που είναι ο Θεός με αποτέλεσμα η κορωνίδα της κτίσεως να οδηγείται σε μια τραγική κατάσταση, που είναι η ακοινωνησία. Ο άνθρωπος απορρίπτει την πραγματική ζωή, για την οποία τον έχει προορίσει ο Θεός και καταντά σε μια φτωχή ατομική επιβίωση μακριά από το Θεό και κατ’ επέκταση και από τον συνάνθρωπό του. Οι ενέργειες για ευτυχισμένη ζωή τονίζονται από τον Ιερό Χρυσόστομο:

¹ Ρωμ. 6, 23.

² ΕΠΕ 2, 12.

³ Ρωμ. 6, 22.

⁴ ΡΓ. 91, 123Α-Β.

«Τα πάντα υφίσταται υπέρ του μή αποθανείν⁵». Ο άνθρωπος κάνει τα πάντα προκειμένου να ζήσει, και να επιμηκύνει την επίγεια ζωή του. Το περιεχόμενο και η ουσία που δίνει στη ζωή του είναι η ικανοποίηση των επιθυμιών, οι σωματικές απολαύσεις και οι ηδονές, που τον φθείρουν σωματικά και ψυχικά, τον υποτάσσουν σταδιακά στην αμαρτία και τον καθιστούν δέσμιος των παθών του. Η υποταγή του ανθρώπου στην αμαρτία είναι μια ανυπόφορη κατάσταση, διότι τον καθιστά αιχμάλωτο στα πάθη χάνοντας με τον τρόπο αυτό την δωρεά που του έδωσε ο Δημιουργός, που είναι η ελευθερία⁶.

Η φύση του κακού

Το κακό δεν υπάρχει ως οντολογική αρχή, αλλά εμφανίζεται δευτερογενώς με την εγκατάλειψη του αγαθού. Η εγκατάλειψη όμως του αγαθού προϋποθέτει αυτεξούσια προαίρεση: «κακόν γαρ έξω προαιρέσεως αφ' εαυτού κείμενον ουκ έστιν⁷». Επομένως, το κακό που είναι καθ' εαυτό ανύπαρκτο, αποκτά ύπαρξη στα αυτεξούσια όντα που εγκαταλείπουν το αγαθό. Άλλωστε και ο διάβολος κατά τη χριστιανική διδασκαλία δεν ήταν εξ αρχής κακός, όμως έγινε κακός με την αυτεξούσια απομάκρυνση από το Θεό. Συνεπώς, η κακία δεν είναι καμία ιδιαίτερη ουσία ή ιδίωμα ουσίας, αλλά σύμπτωμα, που εμφανίζεται με την εκτροπή στο παρά φύση δηλαδή στην αμαρτία δημιουργώντας έτσι τα πάθη και την αιχμαλωσία⁸.

Συνέπειες των αμαρτιών.

Η αμαρτία αλλοτριώνει τον άνθρωπο και καθιστούν αδύνατη την κοινωνία του με την πηγή του αγαθού και της ζωής, το Θεό. Τον διαστρέφουν και τον βυθίζουν στο κακό και στο τέλος στο θάνατο. Το κακό όμως δεν είναι ισχυρότερο από το αγαθό, ούτε απεριόριστο, όπως εκείνο. Είναι μια κατάσταση διαλύσεως και αποσυνθέσεως, που άθελά της συντελεί στην ανάδειξη και στην προβολή του αγαθού⁹.

Καταπολέμηση της αμαρτίας.

Η αμαρτία φωλιάζει στον άνθρωπο με τα πάθη. Η δε καταπολέμησή της δεν είναι δυνατή, παρά μόνο με την εξουδετέρωση των παθών. Αυτή αποτελεί το κύριο έργο της ασκητικής ζωής και διακατέχει κεντρική θέση στη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας. Η καταπολέμηση των παθών και κατ' επέκταση της αμαρτίας γίνεται κυρίως με την ανατροπή του ατομικού υποστατικού θελήματος. Οι δαίμονες πολεμούν τους Αγίους, ενώ τα γνωμικά θελήματα τους ατελέστερους. Χαρακτηριστική είναι η στιχομυθία ενός υποτακτικού, «Τι να κάνω, που με πολεμούν οι δαίμονες;», ο Αββάς Ποιμίν απάντησε: «Δεν μας πολεμούν οι δαίμονες, όσο κάνουμε τα θελήματά μας. Γιατί τα θελήματά μας έγιναν δαίμονες. Αυτά μας πιέζουν, για να τα ικανοποιήσουμε. Και αν θέλεις να δεις με ποιους πολέμησαν οι δαίμονες, σκέψου το Μωυσή και τους όμοιούς του¹⁰».

Η ταπείνωση.

---

⁵ PG. 63, 61.

⁶ Δημ. Ρήγα, *Μαρτυρία πίστεως και ζωής*, Θεσσαλονίκη 2000, σελ. 178.

⁷ PG. 44, 785B.

⁸ PG. 94, 1196C.

⁹ Γεωργ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική*, Θεσσαλονίκη 1991, σελ.91.

¹⁰ PG. 79, 1160C.

Η ασφαλέστερη βάση για την καταπολέμηση των παθών και κατ' επέκταση της αμαρτίας είναι η ταπείνωση. Αυτή, ως αντίδοτο της υπερηφάνειας, που είναι η απαρχή του κακού, οδηγεί τον άνθρωπο στην αποστασία και την εμπαθή ζωή, αποτελεί το σπουδαιότερο μέσο για την ανόρθωση και τη σωτηρία του. Η ταπείνωση μαραίνει τα πάθη και ζωογονεί την αρετή. Ελευθερώνει τον άνθρωπο από το κακό και προσελκύει τη χάρη και το φωτισμό του Θεού.

Συμπερασματικά, η αλήθεια αυτή επαναλαμβάνεται μέσα από την Καινή Διαθήκη από τον Απόστολο των εθνών, τον Παύλο, στο σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα. Επομένως, ας επιλέξουμε χωρίς δισταγμό με όλη μας την καρδιά συνεργία του Αγίου Πνεύματος το φυσικό θέλημα που δεν αντιτίθεται στο θείο έχοντας με βεβαιότητα ως καρπό τον αγιασμό με τελικό αποτέλεσμα την μετοχή μας στην αιώνια ζωή, κοινωνώντας με τον ζωοδότη Κύριο μας.

Αρχιμ. Τίτος Γιαννούλης